

Omstandig geneeskundig verslag in het kader van
gedwongen opname en voorlopige bewindvoering
Prof. dr. Gunter Heylens

Alumni Ugent
13 oktober 2020

A. Wet op de persoon van de geesteszieke (WBP)

Casus 1

- Man, 58 j
- Diagnose bipolaire stoornis sinds 20 j
- HIV+, HCV+
- 9/2020: manische opstoot ondanks lithium, GO
- 8 d opname PZ, ontslag naar huis. Blijvend ontremd, psychotisch
- Start opvolging MCT, al snel aanvraag VR opstarten gewone procedure GO
- VR stuurt door naar Parket omwille van hoogdringendheid.
- 08/2020: neurologie: cognitieve klachten hoogstwaarschijnlijk secundair aan stemmingsproblematiek. De cognitieve klachten ook kaderen binnen een instellende neurodegeneratieve aandoening, alcoholgerelateerde cognitieve stoornis of HIV-associated neurocognitive disorder (HAND).

Voorwaarden gedwongen procedure

- De geneesheer dient de gezondheidstoestand en de symptomen van de ziekte te beschrijven.
- Daarnaast dient de arts vast te stellen dat wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 2 WPG, nl.
 - dat het een geesteszieke betreft
 - die zijn gezondheid en zijn veiligheid ernstig in gevaar brengt,
 - of* een bedreiging vormt voor andermans levens of integriteit,
 - en* bij gebrek aan enige andere geschikte behandeling.
- **+ SPOEDEISEND KARAKTER**

1. Wie kan een omstandig geneeskundig verslag (OGV) opstellen? (Tekst Orde v Geneesheren)

- Kan geen OGV opstellen wegens onverenigbaarheid:
- een bloed- of aanverwant van de zieke of van de verzoeker
- een arts van de psychiatrische dienst waar de zieke zich bevindt of zich bevond op het ogenblik van het onderzoek
- de arts die tegelijkertijd verzoeker is
- de behandelende geneesheer ***tenzij bij hoogdringendheid***
- de arts van de psychiatrische dienst waar de zieke zal worden opgenomen
-

Hoogdringendheid?

- In dat geval en voor zover de notie 'spoedeisend' ernstig wordt genomen, is het opstellen van het omstandig geneeskundig verslag verantwoord en aangewezen omdat hier de wettelijke hulpverleningsplicht speelt. *'De bezwaren tegen de tussenkomst van de behandelende arts in verband met de onafhankelijkheid van het medisch oordeel en het beroepsgeheim worden opgeheven door het reële en groot gevaar dat een spoedeisend optreden rechtvaardigt'*

Verplichting?

- Een arts kan niet verplicht worden zijn medewerking te verlenen om een onderzoek uit te voeren met het oog op een omstandig medisch verslag in het kader van de WPG, behoudens in geval van hoogdringendheid. Heeft de arts aanvaard het medisch onderzoek te verrichten dan nog is hij niet verplicht in alle omstandigheden een omstandig medisch verslag af te leveren.

Beroepsgeheim?

- Een attest uitgeschreven door een arts die op de bepalingen van de WPG kan beroepen is dus rechtmatig en kan worden aangewend als bewijsstuk.

2. Het moet gaan om een daadwerkelijk onderzoek

- **Het OGV:**
- **moet worden voorafgegaan door een daadwerkelijk onderzoek door de geneesheer die het verslag opstelt**
- **het onderzoek veronderstelt een geïnformeerde toestemming van de patiënt**
- **is deze wilsonbekwaam dan zijn de regels van de vertegenwoordiging van de Wet Patiënten Rechten (WPR) van toepassing**

Klinisch onderzoek of dossierkennis?

- Het verslag moet de weerslag zijn van een klinisch onderzoek van de betrokkene, dit wil zeggen steunend op ziekteverschijnselen die bij onderzoek van de patiënt direct blijken.
- De arts mag zich dus enkel steunen op zijn eigen bevindingen en mag dus **niet verwijzen naar zijn kennis van de patiënt uit het verleden of op wat hem door derden ter kennis is gebracht.**

Informed consent?

- Het onderzoek van de betrokkene is slechts mogelijk mits een voorafgaandelijk geïnformeerde toestemming (*informed consent*) van de patiënt: Het kan gaan om een *uitdrukkelijke*, dan wel een *impliciete* toestemming die de arts kan afleiden uit de gedragingen van de patiënt.
- Gaat het om een wilsonbekwame patiënt dan kan deze laatste geen toestemming geven. Artikel 14 Wet Patiëntenrechten voorziet in de mogelijkheid van een plaatsvervangende toestemming door een vertegenwoordiging.

Alternatieven bij gebreke aan toestemming?

- indien de verzoeker kan aantonen dat het niet mogelijk is een omstandig geneeskundig verslag voor te leggen, omdat de betrokkene ieder medisch onderzoek weigerde, dit niet leidt tot niet-ontvankelijkheid van de vordering op grond van *overmacht*.
- toepassing van artikel 594, 15° Ger. W. op basis waarvan op grond van een eenzijdig verzoekschrift aan de vrederechter de aanstelling van een deskundige wordt verzocht.

3. De datum van het verslag en het onderzoek

- De procedure dient te worden ingeleid op grond van een daadwerkelijk *onderzoek* van de betrokkene met het oog op de gedwongen opname *dat maximum 15 dagen oud is*.
- Het medisch attest dat volgt op het medisch onderzoek wordt bijgevolg het best opgesteld *gelijktijdig* met het onderzoek, ook al legt de wetgever dat niet op. Op die manier wordt vermeden dat het medisch attest weliswaar niet ouder is dan 15 dagen maar het onderzoek nog dateert van (lang) daarvoor.
- Vermits de datum van het onderzoek niet kan nagegaan worden, zal de griffier in de praktijk *enkel de datum van het medisch verslag* controleren, en wordt er (juris tantum) van uitgegaan dat is voldaan aan de voorwaarde vermeld in vorige alinea.

4. De inhoud van het verslag

- **Het verslag dient op omstandige wijze de toestand van de zieke te beschrijven.**
- **Uit de vastgestelde symptomen moet blijken dat de betrokkene voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor een gedwongen opname.**

Geestesziekte?

Kristien Deconinck Vrederechter van het kanton Leuven 3 (2017)

5. De vorm van het verslag

- **De wetgever legt geen vormvereisten op.**
- **Wel circuleert er een modelformulier, maar dat is niet bindend.**
- **Het verslag moet door de geneesheer worden ondertekend en gedateerd.**
- **Het moet opgesteld zijn in de taal van de rechtspleging en het origineel (geen kopie) dient te worden neergelegd.**

6. Het verslag in spoedeisende gevallen

- Het omstandig medisch verslag bedoeld in artikel 9 WPG moet voldoen aan de voorwaarden van artikel 5.
- Het verslag moet tevens de **hoogdringendheid** aantonen.
- Het verslag mag wel worden opgesteld door de behandelende geneesheer, dit op grond van de wettelijke hulpverleningsplicht. Onder die voorwaarde vervalt zelfs het beroepsgeheim van de behandelende geneesheer.

Is GO een oplossing voor psychogeriatrische patienten?

Kristien Deconinck Vrederechter van het kanton Leuven 3 (2017)

B. Rechterlijke bescherming van een
persoon= bewindvoering

Casus 2

- Man, 48j
- Ethylgebruik/misbruik sinds 16^e
- Sinds > 10 j matinaal gebruik, dagelijks. Dagelijks cannabis, sporadisch cocaïne
- Relatiebreuk, professioneel beperkt functioneren (leerkracht BO, kunstschilder): recent ontslag
- Multipele ambulante trajecten, Antabuse.
- Huidige aanmelding (9/2020): “psychose”, 1 nacht in politiecel, paniekaanvallen
- Recent start uitwerking neurologie omwille van geheugenproblemen, black-outs.
- MOCA: 22/30 (0/5 recall)
- Ontslag tegen advies na 3d
- Huisarts: beschrijft pt als leugenachtig
- Broer: pt verwaarloost huishouden, problemen administratie

Rechterlijke bescherming van een persoon

Rechterlijke bescherming van een persoon

Rechterlijke bescherming van een persoon

Rechterlijke bescherming van een persoon

Nuttige sites

- https://www.rechtbanken-tribunaux.be/nl/rechtbanken-en-hoven/vredege_recht (algemeen)
- <https://www.rechtbanken-tribunaux.be/sites/default/files/admin/files/verklaringnl.pdf> (bewindvoering)
- https://domusmedica.be/sites/default/files/medisch_getuigschrift%20%281%29.doc (bewindvoering)
- https://www.cm.be/media/Bescherming-van-geesteszieke_tcm47-44698.pdf (infobrochure WBP CM)
- <http://www.hieronymus.be/wp-content/uploads/2019/01/brochure-GO-clienten.pdf> (infobrochure WBP)